

CONCEPTNOTA

besturen in het leerplichtonderwijs: de scholengroepen

1. Waarom een nieuw concept van besturen?

- Werkgever voldoende ruimte en slagkracht geven om:
  - werkzekerheid voor beginnende leerkrachten te garanderen;
  - een aantrekkelijke jobinhoud voor alle leraren te garanderen;
  - ruimere jobdifferentiatie tijdens en op einde van de loopbaan mogelijk te maken;
  - permanente competentieontwikkeling te realiseren.
- Versterken van beleidsvoerend vermogen van bestuur en directeurs.
- De mogelijkheid creëren om de middelen efficiënter aan te wenden.

De schaal van een individueel schoolbestuur kan dit vaak niet realiseren. Dit vergt immers voldoende schaalgrootte op bestuurlijk niveau, zonder te vervallen in onwerkbaar grote gehelen.

2. Het nieuwe concept scholengroepen voor het basis- en secundair onderwijs

- De scholengroepen zijn grotere bestuurlijke entiteiten met rechtspersoonlijkheid. Het bestuur ervan is geprofessionaliseerd en voldoet aan de principes van good governance.
- Toetreding tot een scholengroep is niet verplicht, maar er wordt een incentivebeleid voor toetreding tot een scholengroep gevoerd.
- De ingangsdatum voor wie toetreedt tot een scholengroep is 01.09.2017.
- De scholengemeenschappen in hun huidige vorm worden verlengd tot 01.09.2020. Voor basisscholen die toetreden tot een scholengroep, worden alle bevoegdheden van de scholengemeenschappen basisonderwijs opgenomen door de nieuwe scholengroep.
Voor secundaire scholen die toetreden tot een scholengroep worden de bevoegdheden van de scholengemeenschappen secundair onderwijs eveneens allemaal opgenomen door de nieuwe scholengroepen behalve de afspraken over de ordening van een rationeel studieaanbod. Die taak wordt vanaf 01.09.2017 opgenomen door het nieuw op te richten zonaal onderwijsforum (cfr. punt 3.).

- De minimumnorm voor een scholengroep wordt vastgelegd op 2.000 leerlingen en er is geen maximumgrens. Er wordt een mogelijkheid tot uitzondering voorzien als binnen een bepaalde “groep” scholen Vlaanderenbreed de minimumnorm niet kan worden gehaald.
Er wordt een gemiddelde grootte van 6.000 leerlingen geambieerd over de netten heen. Het maximale aantal scholengroepen zal bijgevolg kleiner zijn dan het aantal scholengroepen dat kan worden gevormd op basis van de minimumnorm. Om dat doel te bereiken wordt een maximum aantal subsidieerbare en financierbare scholengroepen vastgelegd.
- De scholengroepen kunnen niveauoverschrijdend (basis en secundair onderwijs) zijn, maar dat moet niet.
- Een scholengroep kan ook een centrum voor volwassenenonderwijs en een academie voor deeltijds kunstonderwijs besturen, maar dit valt zowel wat leerlingenaantallen als financiering betreft buiten de scope van deze nota.
- De scholengroepen zijn niet gebonden aan een regionale omschrijving. Ze kunnen regionaal zijn, maar ze kunnen ook Vlaanderenbreed zijn.
- De scholengroep is werkgever van alle personeelsleden.

De personeelsleden worden wel prioritair verankerd aan een campus (scholen en vestigingsplaatsen gelegen binnen hetzelfde of aaneensluitende kadastrale percelen, of gescheiden door hetzij maximaal twee kadastrale percelen hetzij door een weg). Is er op de campus geen betrekking meer beschikbaar, dan wordt het personeelslid in een andere campus van de scholengroep ingezet en er wordt een straal vastgelegd waarbinnen dit mogelijk is.

- Alle middelen van de overheid (uren, lestijden, punten, werkingsmiddelen) worden aan de scholengroep toegekend.
- Voor de scholengroepen wordt een incentivebeleid uitgewerkt. Als scholen uit een scholengemeenschap toetreden tot een scholengroep, dan worden de extra middelen die nu naar de scholengemeenschap gaan, aan de scholengroep toegekend. De verdeelsleutel daarvoor moet worden vastgelegd in het incentivebeleid.

Vandaag krijgen de scholengemeenschappen volgende extra middelen voor een totaalbedrag van ca. 88 miljoen euro:

- stimulus basisonderwijs (€ 21.668.000)
- 20.000 uren-leraar secundair onderwijs (€ 44.624.000)
- punten rest technisch adviseur/-coördinator (TA/TAC) (€ 12.014.000)

- de forfaitaire puntenenveloppe secundair onderwijs (d.z. de punten die de huidige scholengemeenschappen krijgen per schijf van x aantal leerlingen en waarmee o.a. de coördinerende directeurs aangesteld worden) (€ 9.327.000)
- mandaatvergoeding coördinerende directeurs in het S.O. (€ 602.000)

Ook het budget dat vandaag gespendeerd wordt aan de financiële controle van het gesubsidieerd onderwijs (€ 1.249.000) en het GO! (€235.000) en de subsidie ter bevordering van het beleidsvoerend vermogen (€ 103.000) kunnen in dit kader meegenomen worden.

- De scholengroep zorgt voor een efficiënte aanwending van alle middelen die ze ter beschikking heeft en ze let er daarbij op dat de middelen maximaal ingezet worden voor het klasgebeuren zelf. De efficiënte aanwending van de personeelsmiddelen is voorwerp van de lokale onderhandelingen. De middelen die de scholengroep via het incentivebeleid krijgt (zie vorige punt), kunnen ten dele ingezet worden voor de uitbouw van het bestuurlijke niveau van de scholengroep, evenwel zonder een waterhoofd te creëren. De omvang van de middelen voor het besturen zal later worden vastgelegd.
- Qua samenstelling over de netten/koepels zijn volgende combinaties mogelijk:
  - alleen vrij onderwijs;
  - alleen gesubsidieerd officieel onderwijs;
  - alleen gemeenschapsonderwijs;
  - vrij onderwijs en gesubsidieerd officieel onderwijs samen;
  - gesubsidieerd officieel onderwijs en gemeenschapsonderwijs samen.

Daartoe wordt nagegaan of het IGOV decreet aangepast moet worden. Een commissie zal de haalbaarheid van één publiek net in het basis- en secundair onderwijs onderzoeken. Deze commissie bereidt haar advies voor tegen de vorming van de volgende Vlaamse Regering.

- In 2019 vindt een evaluatie van de scholengroepen en de resterende scholengemeenschappen plaats met als doel de volgende stappen in het beleid voor te bereiden.

3. Zonale onderwijsfora

In dit concept van scholengroepen is er een regionaal sluitstuk nodig dat het regionaal studieaanbod regelt. Die regionale afstemming is nodig, zelfs als alle scholengroepen in een bepaald gebied actief zijn. In grotere onderwijscentra zijn de leerlingenaantallen immers zo groot dat daar ook binnen hetzelfde net verschillende scholengroepen zullen zijn.

Behalve de ordening van een regionaal studieaanbod zijn ook de huidige bevoegdheden van het LOP thema's die regionaal geregeld moeten worden. Om voor meer transparantie en efficiëntie te zorgen nemen we de gelegenheid te baat om het aantal overlegorganen te beperken door het creëren van een nieuw zonaal onderwijsforum.

De facto komt het erop neer dat de werkingsgebieden van de zonale onderwijsfora geënt worden op de 44 onderwijszones en dus Vlaanderen dekkend zijn en dat de bevoegdheden ervan uitgebreid worden. De onderwijszone is de geschikte afbakening om dit te realiseren. De onderwijszones zijn immers ingedeeld op basis van de leerlingenstromen (leerlingen die in dezelfde zone wonen en schoollopen) en studieaanbod en inschrijvingsrecht hangen uiteraard samen met die leerlingenstromen. Een recente oefening heeft aangetoond dat er binnen de huidige onderwijszones nog steeds significante leerlingenstromen zijn, maar er wordt ook nog onderzocht of de indeling in onderwijszones nog kan geoptimaliseerd worden.

Qua samenstelling moeten in het zonale platform volgende partners zetelen: de onderwijspartners, de niet-onderwijspartners die nu ook in het LOP zetelen en de gemeenten. De exacte samenstelling van de vertegenwoordiging van de niet-onderwijspartners wordt later uitgeklaard.

Afhankelijk van de uit te oefenen bevoegdheid kunnen andere actoren bij de beslissing betrokken worden. In regio's waar er vandaag geen LOP actief is, kunnen de partners in het zonaal onderwijsforum er voor opteren om de huidige LOP-materies niet in het zonaal onderwijsforum op te nemen, omdat zich op die punten geen problemen stellen. In deze optiek moeten de regels m.b.t. het inschrijvingsrecht opnieuw bekeken worden.

Volgende thema's behoren tot de bevoegdheden van de zonale onderwijsfora: het inschrijvingsrecht, kleuterparticipatie (niet-ingeschreven kleuters), anderstalige nieuwkomers, het voorkomen en aanpakken van spijbelen, bemiddelen, het positief engagement t.o.v. taal, studieaanbod en programmatie in het gewoon secundair onderwijs en het uitwisselen van personeel als er geen opdracht meer is in de scholengroep. Hier kunnen nog andere thema's aan toegevoegd worden.

Er moet nog bepaald worden op welke manier (de stemgewichten van de partners, de te behalen meerderheden, etc.) beslissingen genomen kunnen worden in het zonaal onderwijsforum en hoe de adviesbevoegdheid uitgeoefend wordt.

Het zonaal overlegforum draagt een voorzitter voor en de minister van onderwijs stelt de voorzitter aan.

Het zonaal onderwijsforum heeft geen rechtspersoonlijkheid omwille van de uiteenlopende belangen van de partners en de administratieve belasting die dit met zich mee zou brengen.

De zonale onderwijsfora gaan van start op 01.09.2017.

De middelen die vandaag naar de werking van de LOP's gaan (€ 2.534.143), worden besteed aan de werking van deze zonale platformen. Dit komt neer op een gemiddelde van € 57.594 per zonaal platform.

4. Studieaanbod

Om tot een transparant en rationeel studieaanbod te komen dat een goede kwalitatieve en kwantitatieve aansluiting verzekert op de arbeidsmarkt en het hoger onderwijs en de vrije keuze op een betaalbare manier operationaliseert, wordt in OD XXIII een set programmatieregels vastgelegd. Dit betekent dat de huidige programmatiestop die geldt in het gewoon secundair onderwijs, vervangen wordt door een nieuwe programmatieprocedure waarbij gewerkt wordt met 4 categorieën:

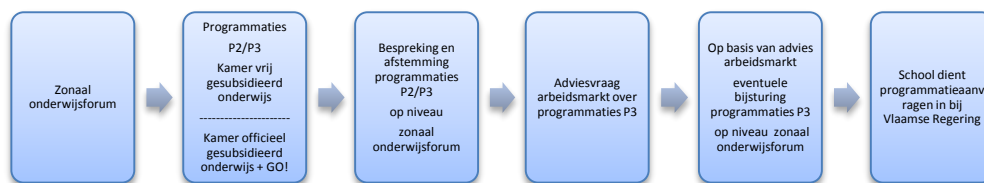
- P1: niet-programmeerbaar aanbod;
- P2: programmeerbaar aanbod mits schrapping bestaand aanbod;
- P3: beperkt programmeerbaar aanbod;
- P4: vrij programmeerbaar aanbod.

De categorieën P1 en P4 zullen integraal door de Vlaamse overheid worden bepaald (d.i. betrokken studierichtingen worden nominatief in een besluit van de Vlaamse Regering vastgelegd). Voor de categorieën P2 en P3 zijn regionale afspraken noodzakelijk. Deze regionale afspraken zullen gemaakt worden op het niveau van het zonale onderwijsforum. Hiervoor worden twee aparte kamers opgericht voor enerzijds het vrij gesubsidieerd onderwijs en anderzijds het officieel gesubsidieerd onderwijs en het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. De programmaties die gevat worden door de categorieën P2 en P3, worden in eerste instantie afzonderlijk binnen elke kamer behandeld. Daarna worden alle dossiers op het niveau van het zonale onderwijsforum voorgelegd ter informatie.

Om de afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verzekeren bij de inplanting van het studieaanbod gewoon secundair onderwijs, moeten bij een zonaal onderwijsforum ook

arbeidsmarktactoren als partners betrokken worden. In de programmatieprocedure wordt voorzien dat alle programmatieaanvragen die gevat worden door de categorie P3, door een zonaal onderwijsforum voor advies moeten worden voorgelegd aan een vertegenwoordiging van de lokale arbeidsmarkt. Het advies van de arbeidsmarktactoren wordt aan het zonaal onderwijsforum bezorgd en kan leiden tot een bijsturing van de programmatieaanvragen. Het advies maakt vervolgens ook deel uit van de programmatieaanvragen die vanuit een zonaal onderwijsforum aan de Vlaamse Regering ter beslissing worden voorgelegd.

Schematisch ziet de programmatieprocedure er op het niveau van een zonaal onderwijsforum als volgt uit:

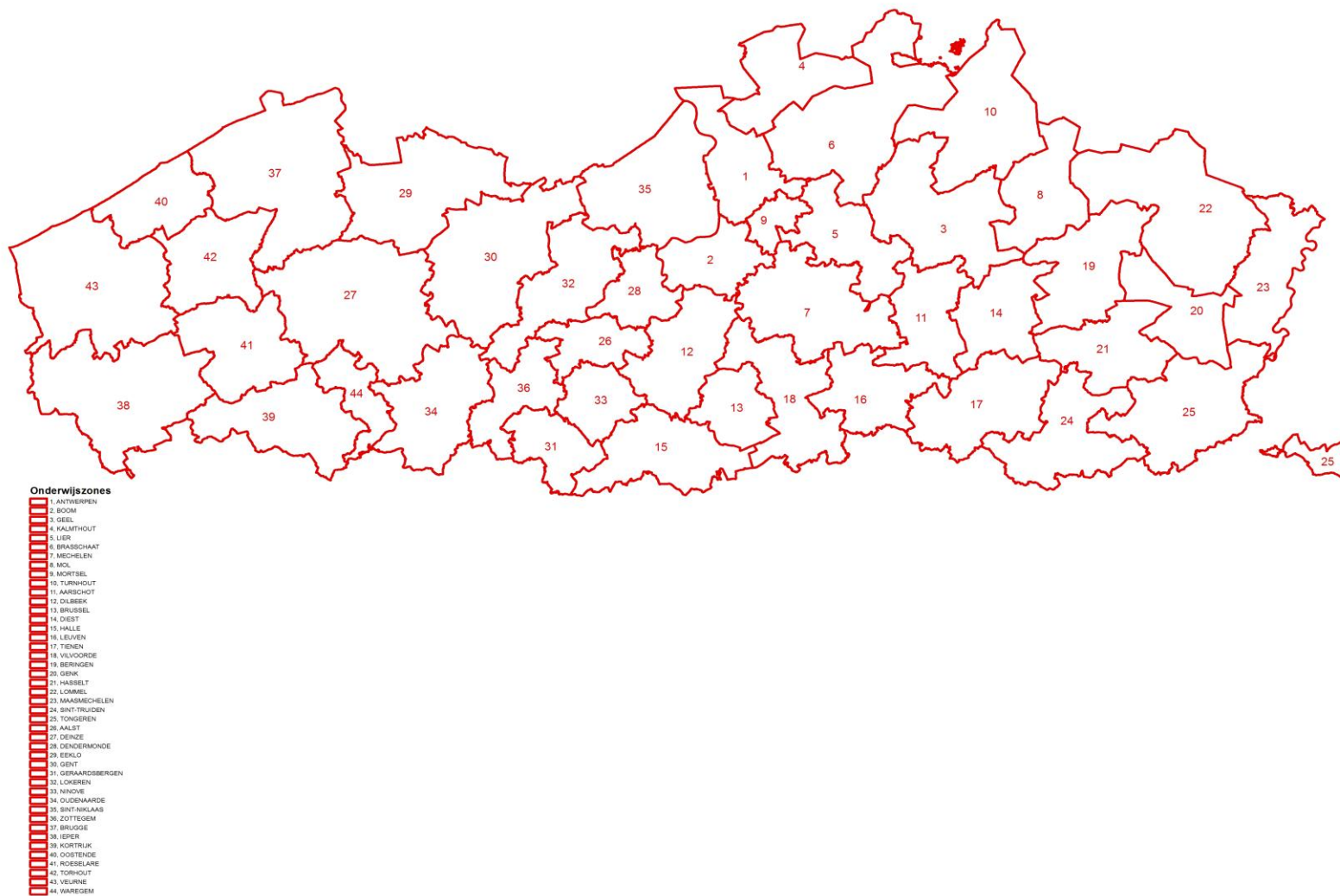

VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan deze conceptnota, met dien verstande dat deze goedkeuring geen enkel financieel of budgettair engagement inhoudt;
2. de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs te machtigen over deze conceptnota te communiceren.

Bijlage 1: de huidige onderwijszones

Bijlage 2: de huidige LOP's

